

Nr 70.

Ankom till riksdagens kansli den 13 juni 1941 kl. 12 m.

Utlåtande i anledning av väckta motioner om ändring i avlöningsbestämmelserna för personal hos riksdagens kamrar, utskott och kansli m. m.

I två till bankoutskottets förberedande handläggning hänvisade likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren under nr 230 av herr förste vice talmannen *Gränebo* och den andra inom andra kammaren under nr 313 av herr förste vice talmannen *Magnusson*, har anförts och hemställts följande:

Efter den i år genomförda ändringen av § 23 riksdagsordningen och utfärdandet av stadgan om ersättning för riksdagsmannauppsdragets fullgörande har möjlighet uppkommit att efter avslutat arbete »förpuppa» riksdagen och därefter eventuellt ånyo kalla densamma till sammanträde.

De av 1939 års riksdag antagna avlöningsbestämmelserna för personal hos riksdagens kamrar, utskott och kansli m. m. äro emellertid icke avfattade så att de passa för en dylik eventualitet. Då så bör vara förhållandet, synas av behovet påkallade ändringar i desamma böra vidtagas.

På grund härav hemställes, att riksdagen ville besluta av ovannämnda omständighet föranledd ändring i avlöningsbestämmelserna för personal hos riksdagens kamrar, utskott och kansli m. m.

I 3 § i gällande avlöningsbestämmelser för personal hos riksdagens kamrar, utskott och kansli m. m. (jfr bankoutskottets utl. nr 10/1939) stadgas följande:

Arvodena upphöra:

för kamrarnas sekreterare, notarien och förste stenograferna samt två kanslister hos vardera kammaren, första vaktmästarna hos kamrarna och de vaktmästare, som ombesörja utdelningen av postförsändelser till kamrarnas ledamöter, ävensom för en vaktmästare hos vardera kammaren, sedan 14 dagar efter riksdagens avslutande tilländagått;

för en å tryckeriavdelningen anställd vaktmästare, sedan 30 dagar, samt för övriga å riksdagens kanslis tryckeriavdelning anställda tjänstemän och vaktmästare, sedan en tid av 25 dagar efter riksdagens slut förflutit; och

för övrig personal med den dag, då tjänstgöringen för en var av dem slutar.

Med hänsyn till att 1940 års lagtima riksdag var avsedd att avslutas avsevärd tid efter det egentliga riksdagsarbetets upphörande, uppkom under

nämnda riksdag fråga om modifikation av de i ovan intagna paragraf meddelade bestämmelserna. I skrivelse till bankoutskottet den 13 juni 1940 anförde kamrarnas herrar talmän — med förmälan att ärendet behandlats vid talmanssammanträde i närvaro av de ständiga utskottens ordförande och riksdagens kanslideputerade — i huvudsak följande.

Man finge utgå från att för den del av pågående riksmöte, som återstode, sedan det egentliga riksdagsarbetet undangjorts, en högst väsentlig reduktion kunde utan olägenhet företagas i avseende på såväl antalet av den hos riksdagen anställda personalen som dess avlöning. Av denna personal skulle icke komma att behövas hos vardera kammaren mer än, utom sekreteraren, en förste stenograf ävensom en förste kanslist och en registrator eller två kanslister, vilka senare tjänstemän också skulle ombesörja vakt-hållning i kansliet och andra där förefallande sysslor, samt under tiden till och med den 10 juli förste vaktmästaren jämte postvaktmästaren ävensom en vaktmästare och därefter blott två vaktmästare. I tryckeriavdelningen skulle behöva kvarbliva, utom expeditionens föreståndare, vilken vore anställd å riksgäldskontorets stat, endast en vaktmästare. Hos riksdagens kansli i övrigt och hos de ständiga utskotten borde bibehållas blott så stor del av personalen, som behovet krävde. Vederbörande skulle emellertid vara obehaget att, om och när förhållandena det påkallade, anställa erforderliga biträden.

I enlighet med den mening, som vid talmanssammanträdet gjorde sig gällande, föreslogo talmännen, att beträffande avlöningen för de vid innevarande riksdag hos kamrarna och de ständiga utskotten samt i riksdagens kansli anställda tjänstemän och vaktbetjante måtte vidtagas följande modifikationer i avlöningsbestämmelserna att gälla, till dess annorlunda av riksdagen beslutades:

1. För dem som i kamrarna eller riksdagens kansli tjänstgöra efter den 26 juni, utgå fulla arvoden endast sålunda:

åt varje vaktmästare till och med den dag, då hans tjänstgöring slutar;

åt kamrarnas sekreterare, stomnotarierna och förste stenograferna ävensom förste kanslisten och registratorn eller två kanslister hos vardera kammaren till och med den 10 juli;

åt korrekturläsarna å tryckeriavdelningen till och med den 21 juli.

2. För tjänstemän i kamrarna eller riksdagens kansli, som äro i tjänst efter den tid, för vilken de efter nyss givna bestämmelser äga uppbära full avlöning, utgår till och med den dag, då deras tjänstgöring slutar, avlöning med hälften av vad de eljest skulle hava uppburit.

3. Vederbörande ständiga utskott äga vart för sig bestämma skälig ersättning åt den personal, som efter de egentliga utskottsarbetenas avslutande anses böra bibehållas i tjänst hos utskotten.

Sedan herrar talmäns förslag tillstyrkts av bankoutskottet (utl. nr 50), bifölls detsamma av riksdagens kamrar.

1940 års lagtima riksdag avslutades den 31 juli 1940. Då det egentliga riksdagsarbetet antogs vara slutfört den 26 juni, var riksdagen »förpuppad» under tiden 27 juni—31 juli. Såsom av det föregående framgår, utgick dels i nära överensstämmelse med 3 § i avlöningsbestämmelserna för riksdagens personal helt arvode till vissa tjänstemän hos kamrarna och riksdagens kansli till och med den 10 resp. den 21 juli, dels ock för tiden därefter halvt arvode till ett mindre antal befattningshavare. De provisoriska regler, som sålunda tillämpades vid 1940 års lagtima riksdag för utbetalning av hel avlöning efter den 26 juni, avveko från avlöningsbestämmelserna därutinnan, att helt arvode utgick till samtliga vaktmästare till och med den dag, då arbetet för envar av dem slutade. Enligt avlöningsbestämmelserna skulle arvoden upphört för tre vaktmästare i vardera kammaren sedan 14 dagar och för en vaktmästare å tryckeriavdelningen sedan 30 dagar förflutit efter riksdagens slut, medan för övriga vaktmästare arvodet skulle upphört med den dag, då tjänstgöringen för en var av dem slutat. Reglerna inneburo vidare den avvikelser från avlöningsbestämmelserna, att helt arvode kunde i stället för åt två kanslister hos vardera kammaren valfritt utgå antingen till förste kanslisten och registratorn eller till två kanslister hos vardera kammaren.

Den nyligen utfärdade stadgan om ersättning för riksdagsmannauppgifternas fullgörande bygger på förutsättningen, att en lagtima riksdag under utomordentliga förhållanden icke skall behöva upplösas efter det ordinarie riksdagsarbetets slut utan skall kunna hållas formellt samlad för att när så påfordras ånyo kallas att sammanträda för behandling av sådana förslag, som Kungl. Maj:t på grund av tidsläget finner sig böra framlägga för riksdagen. Arvode till riksdagsmännen utgår därför enligt stadgan för tider, då frågor som Konungen förelagt riksdagen äro beroende på dennas prövning. Då innevarande lagtima riksdag kan komma att förpuppas omkring den 1 juli, har frågan om personalens avlöningsförhållanden vid en sådan eventualitet blivit aktuell. De i 3 § gällande avlöningsbestämmelser för riksdagens personal meddelade föreskrifterna om tidpunkten för arvodenas upphörande äro, såvitt angår kamrarna och tryckeriavdelningen, icke så avfattade, att de kunna tillämpas för den händelse riksdagen förpuppas och riksdagsarbetet således reellt men ej formellt avslutas vid sedvanlig tidpunkt. Enligt nämnda paragraf skola arvoden för viss personal hos kamrarna och tryckeriavdelningen upphöra viss tid efter riksdagens avslutande. Självfallet kan denna regel icke tillämpas vid en förpuppad riksdag, då riksdagens avslutande uppskjutes på obestämd tid. Detta var anledningen till att riksdagen i föl måste provisoriskt reglera avlöningen till personalen under den tid, då riksdagen var förpuppad. Ett dylikt provisorium kan emellertid näppeligen anses innebära en tillfredsställande lösning av avlöningsfrågan. I likhet med

Utskottet.

motionärerna finner utskottet därför lämpligt, att lithörande förhållanden för framtiden ordnas genom definitiva föreskrifter, som intagas i avlöningsbestämmelserna för riksdagens personal.

I enlighet med vad som tillämpades vid 1940 års riksdag torde i sådana fall, då riksdagen förpuppas, det i 3 § avlöningsbestämmelserna angivna antalet dagar, varunder arvode utgår, böra räknas från den dag, då riksdagsarbetet i verkligheten slutar. Denna dag torde lämpligen böra bestämmas till samma dag, då arvodena till riksdagsmännen upphöra. Fråga uppkommer då, huruvida för den händelse riksdagen inkallas till sammanträde efter en tids förpuppning, arvode bör utgå under samma antal dagar även efter slutet av den senare riksdagsperioden. Då någon tillfredsställande beräkningsgrund för samtliga härvid tänkbara fall svårigen kan ernås, synes det böra stadgas, att avlöningen under dylika perioder skall för samtliga tjänstemän upphöra att utgå med den dag, då tjänstgöringen för en var av dem slutar. — Beträffande frågan, vilka tjänstemän hos kamrarna och å tryckeriavdelningen, som skola äga uppbära arvode viss tid efter riksdagsarbetets slut, vill utskottet icke föreslå någon ändring i förhållande till vad som nu gäller.

I anslutning till det anförda framlägger utskottet här nedan förslag till ändring av 3 § avlöningsbestämmelserna.

Vad härfter angår frågan, huruvida och i vad mån särskild ersättning efter den tid, då arvodena enligt ovanberörda 3 § skola upphöra, bör utgå till personal hos riksdagen under förpuppningstiden, framgår av den ovan lämnade redogörelsen, att under förpuppningen av 1940 års lagtima riksdag dylik ersättning utgick till belopp motsvarande halvt arvode hos vardera kammaren till sekreteraren, en förste stenograf, en förste kanslist, en registrator eller i stället för de två sistnämnda två kanslister ävensom till två vaktmästare samt hos tryckeriexpeditionen till en vaktmästare. Enligt utskottets mening böra beredskapsarvoden av ifrågavarande slag principiellt sett icke förekomma såsom avlöningsform för den hos riksdagen tillfälligt anställda personalen. I den mån befattningshavare under förpuppningstiden tages i anspråk för arbete åt riksdagen, bör arvode härför utgå enligt vanliga grunder. Givetvis bör vid en förnyad riksdagssession efter förpuppning såväl i kamrar som i utskott och i riksdagens kansli personal anlitas endast till det antal, som under rådande förhållanden erfordras för det beräknade riksdagsarbetets behöriga gång.

Åberopande det anförda får utskottet hemställa,

att riksdagen må besluta, att 3 § i avlöningsbestämmelserna för personal hos riksdagens kamrar, utskott och kansli m. m. skall hava följande ändrade lydelse:

3 §.

1. Arvodena upphöra:

för kamrarnas — — (se sid. 1) — — dem slutar.

Skulle riksdagen ej avslutas efter det egentliga riksdagsarbetets slut utan därefter formellt hållas samlad (förpuppas), skall vid arvodenas beräkning såsom dag för riksdagens avslutande anses den dag, då riksdagsmännens arvoden upphöra.

2. Arvodena upphöra för personal hos riksdag, som sammanträder efter förpuppning, med den dag, då tjänstgöringen för en var av dem slutar.

Stockholm den 13 juni 1941.

På bankoutskottets vägnar:

HARALD ÅKERBERG.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet hava närvarit:

från första kammaren: herrar *Åkerberg, Berling, Nordborg, Sandén, Friggeråker, Nilsson* i Mölndal och *von Horn*;

från andra kammaren: herrar *Paulsen, Andersson* i Falkenberg, *Gustavson* i Västerås, *Andersson* i Munkaljungby, *Sundberg, Mattsson, Ericsson* i Åtvidaberg och *Wiberg*.
